

พระพุทธมหารธรรมราชาเฉลิมพระเกียรติ " หนึ่งเดียวในไทย ร่วมถวายองค์ราชัน "

**โครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554**

จังหวัดเพชรบูรณ์ ร่วมกับประชาชนทุกหมู่เหล่า ได้จัดสร้าง "พระพุทธมหารธรรมราชาเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช" เป็นพระพุทธรูปเนื้อโลหะหล่อด้วยทองเหลืองบริสุทธิ์ ใหญ่ที่สุดในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเป็นองค์ประธาน ประดิษฐาน ณ พุทธอุทยานเพชรบุระ(ตรงข้ามสถาบันการพลศึกษา) ถนนสายสระบุรี-หล่มสัก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ยอดพระเกตุบรรจจุพระบรมสารีริกธาตุขนาดหน้าตัก 11.984 เมตร มีความหมายว่า

1 หมายถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชทรงเป็นพระมหากษัตริย์เอก หนึ่งใจดวงใจของชนชาวไทย

1 หมายถึง พระพุทธมหารธรรมราชา ซึ่งมีเพียงองค์เดียวในโลก เป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองเพชรบูรณ์ เป็นองค์พระที่อัญเชิญมาประกอบพิธีอัญมพระดำน้ำอันศักดิ์สิทธิ์ของเมืองเพชรบูรณ์

9 หมายถึง รัชกาลที่ 9 แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์

84 หมายถึง วโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเจริญพระชนมายุ 84 พรรษา

องค์พระฯ หน้าตัก 11.984 เมตร สูง 16.5899 เมตร สูงจากพื้นดิน 35 เมตร หนักกว่า 45 ตัน โดยเงินทุนในการก่อสร้างมาจากแรงศรัทธาของประชาชนต่อองค์พระพุทธรูปมหาธรรมราชาเฉลิมพระเกียรติฯ (ไม่รวมอาคารฐานและภูมิทัศน์) ได้ด้วยเงินบริจาคของประชาชนทั้งสิ้นเป็นเงินกว่า 27 ล้านบาท โดยไม่ใช้งบประมาณจากทางราชการ และที่สวดแห่งมหามงคลคือ ในวันที่ 26 กันยายน 2554 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารีฯ เสด็จพระราชดำเนินมาประกอบพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุที่ปลายยอดจุลมงกุฏและเบิกพระเนตรองค์พระพุทธรูปมหาธรรมราชาเฉลิมพระเกียรติฯ ณ พุทธอุทยานเพชรบุระ จังหวัดเพชรบูรณ์

"พระพุทธรูปมหาธรรมราชา" เป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของชาวเพชรบูรณ์เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ ศิลปะสมัยลพบุรี หล่อด้วยเนื้อทองสำริด หน้าตักกว้าง 13 นิ้ว สูง 18 นิ้วไม่มีฐาน มีพุทธลักษณะพระพักตร์กว้าง พระโอษฐ์แบะ พระกรรณยาวย้อย ที่พระเศียรทรงเทริด หรือมีกระบังหน้าทรงสร้อยพระศอพาหุรัดและรัดประคต เป็นลวดลายสร้างขึ้นเมื่อไรไม่ปรากฏชัดเจน แต่จากพุทธลักษณะที่ปรากฏมีความสอดคล้องพระพุทธรูปทรงเครื่องศิลปะขอมที่พบในประเทศระยะแรก(ราวครึ่งหลังพุทธศตวรรษที่ 17 ซึ่งมีรูปแบบทางศิลปกรรมโดยรวมคือ ประทับนั่งขัดสมาธิราบพระพักตร์เป็นรูปสี่เหลี่ยม พระเนตรมักจะไม่เปิดอยู่เสมอที่หน้าของพระวรกายอาจจะเปลือยเปล่าหรือบางครั้งครองจีวรห่มคลุม แต่ที่หน้าจะใส่สบง สำหรับสบงนั้นทำเป็นขอบนูนขึ้นมาที่ชั้นพระองค์ ซึ่งบางครั้งก็ทำเป็นรัดประคตคาดอยู่ เครื่องทรงประกอบด้วยกระบังหน้าเป็นลายสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน รัดเกล้าเป็นรูปกรวยอยู่เหนือพระเศียร ทรงกรองศอแผงมี อุบะห้อย ทรงกุดชกเป็นตุ้ม ส่วนพาหุรัดทรงกรและทองพระบาทอาจมีหรือไม่มีก็ได้ สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในรัชสมัย "พระเจ้าชัยวรมันที่ 7" กษัตริย์แห่งอาณาจักรขอม เมื่อพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ขึ้นครองราชย์สมบัติได้พระราชทานพระนางสิงขรมหาเทวีพระธิดาให้เป็นพระชายาและและพระพุทธรูปมหาธรรมราชาให้แก่ "พ่อขุนผาเมือง" เจ้าเมืองราด เพื่อเป็นการเจริญสัมพันธไมตรี ซึ่งพ่อขุนผาเมืองเป็นพระราชโอรสของพ่อขุนศรีนาวนัมนมแห่งเมืองสุโขทัยในขณะนั้นได้ยกกองทัพเพื่อขับไล่ขอมออกจากนครเดิด ตั้งอยู่บริเวณลุ่มน้ำป่าสักทางทิศตะวันออกของกรุงสุโขทัยซึ่งเป็นหัวเมืองด้านเหนือของขอม จนสามารถยึดนครเดิดได้แล้วจัดการทำนุบำรุงและสร้างเป็นเมืองที่ประสงค์จะอยู่พำนักอาศัย แต่ด้วยชัยภูมิที่ไม่เหมาะสม จึงย้ายเมืองขึ้นมาอยู่บริเวณที่ลาดสูงน้ำไม่ท่วมและสถาปนาเมืองขึ้นใหม่ว่าเมืองลาดหรือเมืองราดในปัจจุบันนี้(สันนิษฐานว่าตั้งอยู่บริเวณ บ้านห้วยโป่ง ตำบลบ้านหวาย อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ความปราชาสามารถและความแข็งแกร่งของพ่อขุนผาเมือง เลื่องลือถึงพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 กษัตริย์ขอม ครอบครองจึงต้องสร้างสายสัมพันธ์ โดยยกพระธิดาชื่อพระนางสิงขรมหาเทวีให้อภิเษกสมรสและพระราชทานพระขรรค์ไชยศรีคู่รวมถึงพระพุทธรูป ศิลปะลพบุรี ต่อมาในภายหลังให้ชื่อว่า "พระพุทธรูปมหาธรรมราชา" ให้แก่พ่อขุนผาเมืองแต่หลังจากที่พ่อขุนผาเมืองและพ่อขุนบางกลางหาวเจ้าเมืองบางยาง(อ.นครไทย) พระสหาย (ภายหลังได้รับการสถาปนาเป็นพ่อขุนศรีอินทราทิตย์) กอบกู้อิสรภาพในดินแดนสุโขทัยให้กับคนไทยจากขอมได้สำเร็จ ทำให้พระนางสิงขรมหาเทวี แค้นเคืองถึงกับเผาเมืองราดจนย่อยยับ จากนั้นตัดสินใจกระโดดแม่น้ำป่าสัก เพื่อปลิดชีพตน ทำให้ไพร่พลเสนาอำมาตย์ต้องอัญเชิญพระพุทธรูปมหาธรรมราชาลงแพล่องไปตามลำน้ำป่าสัก เพื่อหลบหนีไฟ แต่โดยสภาพแม่น้ำป่าสักมีความคดเคี้ยว และกระแสน้ำไหลเชี่ยวกราก ทำให้แพที่อัญเชิญพระพุทธรูปมหาธรรมราชาแตกจนองค์พระพุทธรูปจมดิ่งลงสู่ก้นแม่น้ำหายไป กระทั่งต่อมาชาวบ้านได้ไปพบหลังจากเหตุการณ์ นั้นหลายร้อยปีต่อมา

อย่างไรก็ตามในประเด็นที่เกี่ยวกับเรื่องราวแห่งพ่อขุนผาเมืองนั้นมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ยืนยันได้แก่ ศิลาลจารึกหลักที่ 2 (จารึกวัดศรีชุม) ระบุว่า "เมื่อก่อนผีฟ้าเจ้าเมืองศรีโสธรปุระให้ลูกสาวชื่อนางสิงขรมหาเทวีกับพระขรรค์ไชยศรี และให้นามแก่พ่อขุนผาเมืองว่า กมรเต็งอัญศรีบดินทราทิตย์"

ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ

ประเพณีอุ้มพระพุทธรูปดำน้ำของจังหวัดเพชรบูรณ์ นับเป็นตำนานที่แสดงเรื่องราวและกิจกรรมอันมีมาช้านาน เป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา มีลักษณะเป็นไปตามความคิดความเชื่อที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของวิถีชีวิตชาวท้องถิ่น เพชรบูรณ์กับพลังเหนือธรรมชาติและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ นับเป็นเรื่องเล่าประจำถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความศักดิ์สิทธิ์ของพระพุทธรูปมหาธรรมราชาพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองซึ่งเป็นความเชื่อว่าเป็นเรื่องราวที่เคยเกิดขึ้นจริง มีสถานที่แห่งการเกิดตำนานในดินแดนเพชรบูรณ์ ตั้งแต่ครั้งประวัติศาสตร์และสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน นานหลายร้อยปีมาแล้วมีเรื่องเล่าขานกันว่า มีชาวบ้านกลุ่มหนึ่งได้ออกไปหาปลาในบริเวณลำน้ำป่าสัก เพื่อนำปลาที่ได้มาเป็นอาหาร และที่เหลือก็นำไปแลกเปลี่ยนกันภายในหมู่บ้านซึ่งเป็นวิถีชีวิตของผู้คนในบริเวณนี้ อยู่มาวันหนึ่งคุณตาหลวงดอน ซึ่งมีตำแหน่งเป็นคุณข้าหลวงรับใช้งานราชการของเจ้าเมืองเพชรบูรณ์ในขณะนั้น (หลวง หมายถึง บรรดาศักดิ์ ตาด่อนเป็นคำเรียกชายสูงอายุที่ชื่อด่อน) คุณตาหลวงดอนเป็นคนชอบทอดแหหาปลาวันใดว่างจากงานราชการก็จะออกเรือทอดแหหาปลาในลำน้ำป่าสักอยู่เป็นประจำ วันนี้เป็นวันหยุดงานราชการของคุณตาหลวงดอน จึงชวนภรรยาคู่ชีวิตออกไปหาปลากันตั้งแต่เช้า เมื่อคุณตาหลวงดอนหันหัวเรือออกไปในลำน้ำป่าสักก็เริ่มหาปลาตั้งแต่ในเมืองเรือออกไปซึ่งบริเวณดังกล่าวโดยปกติจะมีปลาชุกชุมมากกว่าบริเวณอื่นๆ แต่วันนี้กลับทอดแหไม่ได้ปลาเหมือนเช่นทุกครั้ง เขาพายเรือขึ้นไปทางเหนือเมือง ก็ยังไม่ได้ปลาแม้แต่ตัวเดียวเหมือนเดิม ทั้งคู่เริ่มรู้สึกเหนื่อยล้าประหลาดใจ เขาตะโกนถามหาเรือหาปลาของชาวบ้านลำอื่นๆ ก็ได้รับคำตอบเช่นเดียวกัน คุณตาหลวงดอนจึงนำเรือไปจอดอยู่บริเวณวังน้ำทางเหนือของตัวเมือง (ชาวบ้านเรียกบริเวณนี้ว่า วังมะขามแปบหรือวังชะแมบ) เมื่อจอดเรือแล้วคุณตาหลวงดอนก็พูดกับภรรยาว่า "จะลองทอดแหตรงนี้อีกสักครั้ง" ว่าแล้วก็ทอดแหลงไปแล้วคราวนี้ตั้งแหไม่ขึ้น จึงลงน้ำไปตรวจดูว่าเกิดอะไรขึ้นแต่ไม่พบสิ่งปกติ เขาดำน้ำลงไปดูถึงสองคราวก็ไม่สามารถกู้แหขึ้นมาได้ คุณตาหลวงดอนจึงหยุดพักอยู่ครู่หนึ่งครุ่นคิดหรือจะมีเหตุประหลาดอันใด จึงพนมมือขึ้นเหนือหัว แล้วเปล่งเสียงขึ้นเบาๆว่า "เจ้าพระคุณ...ข้าแต่เจ้าป่าเจ้า เจ้าดงพงเจ้าไพร เจ้าแม่พระคงคาทั้งหลาย แหของข้าพเจ้าที่ติดแน่นอยู่นี้ข้าพเจ้าได้ดำน้ำลงไปแล้วถึงสองครั้งสองครา ก็ไม่ปรากฏว่าแหนั้นจะติดสิ่งใดเลย หรือว่าข้าพเจ้าได้ทำสิ่งใดไม่ถูกต้อง หรือหากมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ไม่คาดฝันของสิ่งนั้นได้ปรากฏขึ้นแต่โดยดีเถิด"

พูดจบเขายกมือขึ้นเหนือหัวอีกครั้งแล้วเอื้อมมือไปจับจอมแหคู่ชีพเพื่อดึงแหที่ติดอยู่ขึ้นอีกครั้ง คราวนี้เขานึกประหลาดใจเพราะแหที่เขาเคยดึงอย่างแรงจนหัวเรือแทบจะจมน้ำถึง 2 ครั้ง กลับเบาเหมือนไม่มีอะไรเลย แต่ทันใดนั้นก็

เกิดเหตุมหัศจรรย์ขึ้นเนื่องจากกระแส น้ำที่กำลังไหลในบริเวณนั้นเริ่มหยุดนิ่งอยู่กับที่จากนั้นก็ค่อยๆมีพลาญน้ำผุดขึ้นมาทีละน้อยจนแลดูคล้ายน้ำเดือดจนกระทั่งกลายเป็นวังน้ำวนขนาดใหญ่ใจกลางวังน้ำวนนั้นมีพระพุทธรูปองค์หนึ่งลอยขึ้นมาเหนือน้ำสักครู่หนึ่งน้ำเริ่มสงบนิ่งและกลับคืนสู่สภาพปกติดังเดิม เหตุการณ์นี้เป็นที่ประจักษ์แก่ชาวบ้านที่หาปลาในวันนั้น พอตั้งสติได้แล้วคุณตาหลวงต๋อนจึงลงไปอัญเชิญพระพุทธรูปขึ้นมาไว้บนเรือ เมื่อคุณตาหลวงต๋อนได้พระพุทธรูปขึ้นมาเขาก็ร้องป่าวประกาศให้พวกที่ไปทอดแหอยู่บริเวณนั้นว่าพวกเรา ได้พบสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สักพักหนึ่งเกิดเค้าฝนตั้งขึ้นมาท้องฟ้ามีมืดครึ้ม ลมเริ่มพัดแรงฝนทำท่าจะตก คุณตาหลวงต๋อนจึงตะโกนว่า "กลับกันเถอะพวกเรา ฝนกำลังจะตกใหญ่แล้ว" เรือลำน้อยใหญ่บริเวณนั้นก็พากันล่องลงมาจากวังมะขามแพบเมื่อมาได้สักคั้งน้ำหนึ่ง แลไปด้านหลังเห็นท้องฟ้าดำมืด ฟ้าฝนตกกระหน่ำ พวกที่ไปหาปลาพากันหาที่หลบฝน มองไปคู่มืดหมดทั้งท้องฟ้าทั้งแผ่นดินจึงเรียกบริเวณนั้นว่าท่าดินดำมาจนถึงทุกวันนี้ เมื่อลมฝนเริ่มสงบลงก็พากันล่องเรือลงมาจากท่าดินดำ ประมาณได้สัก 2 คั้งน้ำ เริ่มมีแสงสว่างท้องฟ้าเป็นสีแดง ชาวบ้านที่อยู่เ็นเรือก็ตะโกนป้อนปากร้องกู่หากันเพื่อเป็นสัญญาณของเรือแต่ละลำ จึงเรียกบริเวณนี้ว่า ปากกู่ ภายหลังเพี้ยนเสียงเป็นปากปู่ (หมู่บ้านปากปู่ในปัจจุบัน) แล้วก็พากันกลับมาได้อย่างปลอดภัยทุกลำเรือ วันรุ่งขึ้นคุณตาหลวงต๋อนนำพระพุทธรูปที่ได้มาไปมอบให้เจ้าเมืองเจ้าเมืองจึงได้อัญเชิญพระพุทธรูปไปไว้ที่วัดไตรภูมิเป็นวัดที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำป่าสักและอยู่กลางเมืองเพชรบูรณ์สมัยนั้น

ในปีต่อมาพระพุทธรูปได้หายไปจากวัดไตรภูมิในวันสารทไทย (ตรงกับวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10) ทั้งพระสงฆ์และชาวบ้านช่วยกันออกตามหาแต่ไม่พบ มีชาวบ้านคนหนึ่งที่อยู่บริเวณวัดโพธิ์เย็น เขาไปตักลอบในคลองบริเวณวังมะขามแพบเป็นประจำ เช้าวันนี้เขาไปตักลอบดังเช่นปกติที่เคยปฏิบัติมา ในขณะที่กำลังลอบที่วางไว้ก็ได้ยินเสียงเหมือนคนโดดน้ำ จึงเกิดความสงสัยมาว่าใครโดดน้ำตั้งแต่เช้าจึงเดินเข้าไปดู ก็เห็นพระพุทธรูปกำลังดำผุดดำว่ายอยู่บริเวณนั้น จึงรีบมาป่าวร้องว่าได้เจอพระพุทธรูปที่หายไปจากวัดไตรภูมิแล้วกำลังสร่งน้ำอยู่ที่วังมะขามแพบชาวบ้านจึงตามกันมาดูก็จะเห็นองค์พระพุทธรูปกำลังดำผุดดำว่ายอยู่จริง จึงอัญเชิญท่านกลับวัดไตรภูมิครั้งต่อมาก็หายไปอีก ชาวบ้านจึงพร้อมใจกันและลงความเห็นหาเพื่อไม่ให้องค์พระท่านหายไปอีก จึงจะนำท่านมาสร่งน้ำในวันทำบุญสารทของทุกปี เดิมได้นำท่านไปสร่งน้ำที่วังมะขามแพบ (คลองสาขาของลำน้ำป่าสักสายเก่า) เพราะเชื่อว่าท่านคงชอบที่นี้กระมังจึงทำให้ชาวบ้านมาพบท่านที่นี่ ในระยะหลังแม่น้ำป่าสักเปลี่ยนทางเดินทำให้คลองเริ่มตื้นเขินไม่สะดวกในการสัญจร จึงต้องนำท่านมาสร่งน้ำที่ท่าน้ำวัดโบสถ์ขณะมารและปฏิบัติเช่นนี้เรื่อยมาจนปัจจุบัน